

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1825/2536

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทย ประกันชีวิต จำกัด ผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้คัดค้าน นาง
ธิดารัตน์ สุขนิมิตรหรือสุขนิมิตร จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 329, ป.พ.พ. มาตรา 715, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 96,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 100

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด ผู้ร้องขอรับชำระหนี้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกัน ศาลมี
คำสั่งอนุญาตภายในเงื่อนไขว่าหากผู้ร้องได้รับชำระหนี้จากการบังคับจำนองไปแล้วเพียงใดก็ให้
สิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของจำเลยลดลงไปเพียงนั้น ดังนั้นการที่
จ.จำนองทรัพย์สินของตนไว้เป็นประกันหนี้ของจำเลยต่อผู้ร้องทรัพย์สินซึ่งจำนองย่อมเป็นประกัน
เพื่อการชำระหนี้กับทั้งค่าอุปการณอื่นได้แก่ดอกเบี้ยตามสัญญาจำนองด้วย เมื่อผู้ร้องฟ้อง จ.เพื่อ
บังคับจำนองและเงินได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์จำนองไม่เพียงพอปลดปล่อยหนี้สินได้
ทั้งหมด การจัดลำดับในการชำระหนี้ก่อนหลังจึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา 329 คือ จัดใช้เป็นค่าฤชาธรรมเนียมเสียก่อนแล้วจึงใช้ดอกเบี้ย และในที่สุดจึงให้ใช้ใน
การชำระหนี้อันเป็นประธานสำหรับดอกเบี้ยนั้นต้องใช้ถึงวันขายทอดตลาด กรณีนี้จะนำความใน
มาตรา 100แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาใช้บังคับ ซึ่งจะมีผลให้ไม่ต้องนำเงินสุทธิต
ที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์จำนอง มาหักชำระค่าดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์จำเลยแล้วไม่ได้ เพราะ จ. ผู้จำนองไม่ใช่ลูกหนี้ที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ จึงยังต้อง
รับผิดชอบดอกเบี้ย ที่เกิดหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยอยู่

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ใน
ฐานะเจ้าหนี้มีประกันจำนวนเงิน 31,031.959 บาท ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องได้รับ
ชำระหนี้บางส่วนเป็นเงิน 30,756,810.81 บาท โดยให้ได้รับชำระหนี้จากการขายทอดตลาดทรัพย์
จำนองของจำเลยก่อนหากไม่พอขาดอยู่เท่าใดก็ให้ได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของจำเลยตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 130(8) และมีเงื่อนไขว่า หากผู้ร้องได้รับชำระหนี้
จากการบังคับจำนองที่ดินของนายเฉลิมพันธ์ บุตรนิพันธ์ ไปแล้วเพียงใด ก็ให้สิทธิของผู้ร้องที่จะ
ได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของจำเลยลดลงไปเพียงนั้นต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่ง
ให้นำเงินสุทธิตที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์จำนองของนายเฉลิมพันธ์ บุตรนิพันธ์จำนวนเงิน
8,501,931 บาท หักชำระค่าธรรมเนียมและค่าทนายความในการฟ้องบังคับจำนองดังกล่าวเป็นเงิน
230,850 บาทก่อนเหลือเงินจำนวน 8,271,081 บาท จึงนำมาหักชำระหนี้ของจำเลย ก็จะเหลือหนี้
ของจำเลยที่ผู้ร้องมีสิทธิได้รับจากการจ่ายส่วนแบ่งตามบัญชีส่วนแบ่งเจ้าหนี้ครั้งสุดท้าย (ครั้งเดียว)
เป็นเงินทั้งสิ้น 22,485,729.81 บาท ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เงินที่ได้จากการบังคับจำนองที่ดินพร้อม
สิ่งปลูกสร้างของนายเฉลิมพันธ์เมื่อนำไปหักชำระค่าเบี้ยประกันอัคคีภัยพร้อมดอกเบี้ย กับค่า
ดอกเบี้ยหนี้เงินกู้จนถึงวันขายทอดตลาดแล้วคงเหลือนำมาหักชำระหนี้ของจำเลย
เพียง 2,508,121.24 บาท เมื่อหักเงินจำนวนนี้ออกจากยอดหนี้จำนวน 30,756,810.81 บาท ที่

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้แล้ว ผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามบัญชีส่วนแบ่งเจ้าหนี้จากกองทรัพย์สินของจำเลยเป็นเงิน 28,248,689.57 บาทจึงขอให้ศาลมีคำสั่งแก้ไขคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยให้จ่ายเงินส่วนแบ่งแก่ผู้ร้องตามจำนวนดังกล่าว

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำคัดค้านว่า ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งถึงที่สุดตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ตามมูลหนี้กู้ยืมเป็นเงิน 30,756,810.81 บาทเท่านั้น ดังนั้น เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองของนายเฉลิมพันธ์แล้วเงินที่ได้หักหักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับจำนองต้องนำไปชำระหนี้ของจำเลยก่อนในจำนวนที่ไม่เกินกว่าความรับผิดชอบตามสัญญาจำนอง หากยังมีเงินเหลือ ผู้ร้องจึงจะนำไปชำระหนี้ที่นายเฉลิมพันธ์เป็นหนี้และค้างชำระได้ ความรับผิดชอบตามสัญญาจำนองที่นายเฉลิมพันธ์ต้องรับผิดชอบชำระหนี้ของจำเลยพร้อมดอกเบี้ยนับถึงวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นเงิน 9,094,319.44 บาท เมื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองของนายเฉลิมพันธ์หักค่าฤชาธรรมเนียมจำนวน 230,850 บาทแล้ว หักชำระหนี้ของจำเลย ผู้ร้องคงมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งเป็นเงิน 22,485,729.81 บาท ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำเงินค่าดอกเบี้ยที่คำนวณถึงวันขายทอดตลาดหักออกจากเงินสุทธิที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองของนายเฉลิมพันธ์เสียก่อนแล้วจึงคำนวณจัดทำบัญชีส่วนแบ่งเจ้าหนี้เสียใหม่ ภายหลังจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลายแล้วจำเลยถึงแก่ความตาย นายเฉลิมพันธ์บุตรนิพันธ์ บุตรจำเลยร้องขอเข้ามาเป็นผู้แทนจำเลย ศาลชั้นต้นอนุญาต ผู้แทนจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้แทนจำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ในชั้นนี้คงมีปัญหาค่าดอกเบี้ยที่เกิดหลังจากวันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำเงินค่าดอกเบี้ยที่เกิดหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดจนถึงวันขายทอดตลาดหักออกจากเงินสุทธิที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองของนายเฉลิมพันธ์เสียก่อน แล้วจึงคำนวณจัดทำบัญชีส่วนแบ่งเจ้าหนี้เสียใหม่นั้น ชอบหรือไม่เห็นว่า กรณีนี้นายเฉลิมพันธ์ได้จำนองทรัพย์สินไว้เป็นประกันหนี้ของจำเลยต่อผู้ร้องซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 715 นั้น ทรัพย์สินที่จำนองย่อมเป็นประกันเพื่อการชำระหนี้กับทั้งค่าอุปกรณ์อันได้แก่ดอกเบี้ยตามสัญญาจำนองดังกล่าวด้วย เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าในคดีที่ผู้ร้องฟ้องนายเฉลิมพันธ์เพื่อบังคับจำนองนั้น จำนวนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองไม่เพียงพอที่จะปลีงหนี้สินได้ทั้งหมดการจัดลำดับในการชำระหนี้ก่อนหลังจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ใน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 329 กล่าวคือต้องจัดใช้เป็นค่าฤชาธรรมเนียมเสียก่อนแล้วจึงใช้ดอกเบี้ย และในที่สุดจึงให้ใช้ในการชำระหนี้อันเป็นประธาน สำหรับดอกเบี้ยนั้นจะต้องใช้ถึงวันขายทอดตลาดกรณีเช่นนี้จะนำความในมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ที่บัญญัติว่า "ดอกเบี้ยหรือเงินค่าป่วยการอื่นแทนดอกเบี้ยภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์นั้น ไม่ให้ถือว่าเป็นหนี้ที่จะขอรับชำระได้" มาใช้บังคับ ซึ่งจะมีผลให้ไม่ต้องนำเงินสุทธิต่างที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองมาหักชำระค่าดอกเบี้ยที่เกิดหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยแล้วตามผู้แทนจำเลยฎีกาหาได้ไม่เพราะนายเฉลิมพันธ์ผู้จำนองมิใช่ลูกหนี้ที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ นายเฉลิมพันธ์จึงยังต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยที่เกิดหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยอยู่ พิพากษายืน

องค์คณะ

สะสม สิริเจริญสุข · บุญส่ง วรรณกลาง · สุทธิ นิชรโรจน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1825/2536>